

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΗΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμημένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 — ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτήσια δραχμῆς 100. Ἐξέ-
μνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διαιτη. 50.
Αμερικῆς δολάρια 5. Ἀγγλίας καὶ δίων ἐν γέ-
νει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελίνια 10.
Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐσοῦτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐρμούδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 41ος

Ἀθήναι, 17 Νοεμβρίου 1934

Ἔτος 56ον.—Ἀριθ. 51

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΜΙΑΣ ΜΙΚΡΗΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ

Θάμουν τεσσάρων ἐτῶν ὅταν μὲ πρωτόστειλαν στὸ «σχολεῖο». Ἔτσι λέγαμε ὅλα τὰ παιδιά, τὸ νηπιαγωγεῖο τῆς γειτονίας μας κι' ἦταν ὁ φόβος κι' ὁ τρόμος ὅλων μας. Γιατί, ὀκτὼ ὥρες—ἀπὸ τίς ἑκτὼ ὡς τίς δώδεκα, κι' ἀπὸ τίς δυὸ ὡς τίς ἔξη—κλεινόμαστέ κεῖ-μέσα. Οὔτε παιχίδια στὸ σπίτι, οὔτε ξεφωνητὰ στὴν ἀδελή τοῦ μικροῦ ἐκκλησιαστικοῦ ποῦ ἦταν δίπλα στὸ σπίτι μας. Ἐκεῖ, κάναμε ἡσυχία. Ἐσχινίμαστέ φυσικὰ—ἀν ἦταν δυνατὸ νὰ μένουں ἡσυχὰ χέρια καὶ στόματα παιδιῶν ἀπὸ τεσσάρων ὡς ἐπτὰ χρονῶν—ἀλλ' ἡ δασκάλα ἐρχόταν ἀπὸ τὴν κουζίνα τῆς, καὶ μ' ἓνα κίνημα γεμάτο μεγαλοπρέπεια, μὰς ἔδειχνε τίς «βέργες». Κι' ἦταν ἀρκετές: Ἐπτὰ, σωστές. Μικρές, πλαταιές, μακρουλές, μιά μάλιστα περνοῦσε τὸ μέτρο, κι' ἔφθανε ὡς τὸν τελευταῖον ἀτακτο, καὶ τὸν ἐξάφνιζε μὲ τὸ δυνατό τῆς κτύπημα.

Τὸ σχολεῖο λοιπὸν, ἦταν ἓνας μακρὸς διάδρομος, μὲ πάγκους δεξιά κι' ἀριστερά. Ἡ ἔδρα ἦταν ἓνα μπαούλο καὶ δίπλα στὸ μπαούλο, ὁ σωφρονιστικὸς σωρὸς: Οἱ βέργες, καταλαβαίνετε. Τὰ μαθητοῦδια, ἀγόρια καὶ κορίτσια, μικρὰ φυσικὰ, ποῦ δὲν ἦταν ἀκόμα γιὰ τὸ δημοτικὸ καὶ τὰστελναν οἱ γονεῖς γιὰ νὰ ἡσυχάσουں. Ἐίγαμε ὁμιλίαν καὶ μιά μεγάλη, τὴν Ἀσημίνα. Αὐτὴ ἦταν τοῦθλο στὰ γράμματα καὶ τὴν ἔστελνε ἡ γιαιγιά τῆς—μητέρα δὲν εἶχε—γιὰ νὰ προχωρήσῃ λιγάκι καὶ νὰ μάθῃ καλὴ ἀνάγνωσιν καὶ ἀριθμητικὴ. Δὲν ἔνοιωθε γρό, κι' εἶχε διακίψει ἓνα χρόνον, γιατί εἶχε μείνει διαιτητὴς στὴν τρίτη δημοτικῆς. Ἀν ξαναπήγαμε, κούτσουρο θὰ ἦταν πάλι. Ἐμεῖς ὁμιλίαν τὴ θαυμάζαμε. Ἐγραφε σὲ τετράδια πολλαπλασιασμοῦ, ἀντιγραφῆ, ὀρθογραφία. Διάβαζε καὶ σὲ βιβλία. Ἐγὼ, μόλις κατόρθωνα νὰ

ἐσχωρίσω τὰ πελώρια Α, Β, ποῦ ἦταν σ' ἓνα μεγάλο χαρτί καὶ κολημένα σ' ἓνα ξύλο μὲ σιδερά. Τὸ γράψιμό μου, ἦταν κάτι ἀνισόρροπες ἰσότητες ποῦ χάραζα στὴν πλάκα μὲ κόπο. Ἀπὸ τὴ μεγάλη προσπάθειά, ἡ γλώσσα μου βγαίνει καμμιὰ φορὰ ἔξω. Ἡ Ἀσημίνα ὁμιλίαν ἦταν μεγάλη. Ἦταν τότε δέκα χρονῶν. Στὰ μάτια μας ὁμιλίαν φαινόταν τουλάχιστον, . . . τριάντα. Εἶχε κοσιδα καὶ κεντοσος σὲ ροῦχο. Τέτοια πράγματα μονάχα οἱ μαμμάδες ἐκάναν. Καὶ τὴ θαύμαζα τὴ δακί μου, προπάντων σὰν τραβοῦσε τὴ βελόνα μὲ φοῦρια καὶ τριβοῦσαν πάνω στὴ δακτυλῆθρα, κι' ε-

κανε τὸν ξερὸ κρότο: τσίφ, τσίφ. . . Θεέ μου! τί ὀμορφιά. Ἐλεγα νὰ μεγαλώσω νὰ τραβῶ κι' ἐγὼ ἔτσι τὴ βελόνα. . . Μαθαίναμε γρήγορα τὸ ἀλφάβητο. Ἄν ἦταν δυνατὸ νὰ συμβαίῃ διαφορετικὰ. . . Ἡ δασκάλα μας μὲ τὸ ἓνα χέρι κρατοῦσε τὸ ξύλο ποῦ ἦταν κολημένο τὸ ἀλφάβητο, τ' ἄλλο τῆς χέρι ἦταν πάντα μετέωρο, ἔτοιμο νὰ τραβήξῃ τ' αὐτάκι τοῦ ξεχασμένου, ποῦ δὲν κατόρθωνε νὰ θυμῆθῃ πὺς μετὰ τὸ ἦτα, ἐρχόταν τὸ θήτα, κι' ἀκολουθοῦσε, στὴν ἄλλη γραμμῆ, τὸ μονόκλωνο ἴατα. Ὅταν τὰ μαθαίναμε καλά, ἔπρεπε

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Μία ματιὰ ἀπὸ τὸ πάνω-πάνω πάτωμα.

να τα λέμε και σκορπιστά. Έδω πιά, τα μικρούτσικα κεφαλάκια, έθαζαν όλη τη δύναμη του μυαλού. Έπρεπε να τα μάθουν, γιατί ή φοβέρα ήταν τρομερή. Και την εσπότημζε ή δασκάλα μας, γουρλώνοντας τα μάτια.

— Όποιος δέν προσπαθεί να μάθω τα γράμματα, θα δώ τί θα πάθω! Νά, βλέπετε αυτό το τρυπάνι; Θά του τρυπήσω το κεφάλι, και θα χώσω μέσα τα γράμματα.

Ανατριχίλα μας έπιανε. Σκύδαμε πάνω από τη «φυλλάδα» μας, ρωτούσαμε τους πιδ μεγάλους, έπνευλαβαίνομα μέσα μας πώς σ' αυτό που μοιάζει σαν κουμπωτήρι είναι δέλτα, αυτό που—άν δέν τουλειπαν από κάθε άκρη δυο ζύλα — θάμοιαζε σαν σκάλα, είναι το ζι, το ξεγυμνωμένο δεντράκι; το ύψιλον. Κι' όμως πάλι ξεφουγε κάποιο γράμμα. Τότε τα χεράκια τρεμούλιαζαν, υφραιναν τα ματάκια. Κι' ή δασκάλα φευτο-άγριεσε:

— Σίγμα είναι; Άν το ξεχάσης, κι' άδριο, άλιμονό σου! Τό τρυπάνι θα δουλέψω. Και θα έδης αίματα...

Μά όλα τα παιδιά έμαθαν γράμματα χωρίς να δουλέψω το φοινικό τρυπάνι. Η φοβέρα έμεινε φοβέρα μονάχα. Κι' άν ξαναβρεθούμε τα παλιά μαθητούδια, την θυμόμαστε και γελούμε.

Η δασκάλα μας δέν ήταν ούτε άσχημη, ούτε ξερακιανή, όπως θα πιστέψετε ίσως, κρίνοντας από τις βέργες και το περίφημο τρυπάνι. Ήταν πολύ όμορφη: Ύψηλή, παχειά, με ράδινα μάγουλα, σγουρόμαλλο κεφάλι, κατάκαυρα μάτια. Αδστηρή όμως ήταν άρκετά. Όσοσο όμως έπέτρεπε κάθε είδους σιωπηλά παιχνίδια. Πιδ συχνά βγάλαμε τις πλάκες μας και ζωγραφίζαμε.

Δέν ξεχνάω τα βαπόρια που σχεδιάζαμε. Τα στολίζαμε με σημαίες και καπνοδόχους. Δυο σκάλες ήταν άπαραίτητες πάντα, κατόρτια χιμηλά, — το ύψος της πλάκας δέ μας άφινε περιθώριο — και φάρια. Πληθος, μεγάλα και μικρά ήταν κάτω από το βαπόρι. Ήταν πολύ γενναία, βλέπετε, τα δικά μας, και δέν τα τρόμαζε τίποτα. Άλλως τε και γι' αυτό είχαμε προβλέψει. Τα βαπόρια μας δέν είχαν έλικα ποτέ. Τί θα τα τρόμαζε; Με λύπη μας εσθόναμε τα μεγαλόπρεπα σχεδιάσματά μας, όταν έρχόταν ή ώρα του γραψίματος. Κι' άρχίζαμε το τραγούδι, κουνώντας ρυθμικά την πλάκα:

Στέγνωσε, πλακίτσα μου, να μη σε ρίξω στο γυαλό και σε φάν τα φάρια και τα καλαμάρια και το άλμυρό νερό πούβαι μέσο' στον ποταμό.

Τό άλμυρό νερό δέ βρίσκεται βέβαια στον ποταμό, μ' από το κεφάλι μας έθαιναν όλα τα παράξενα. Μπορούσαν να μας πούν πώς δέν είχαμε δικη. Μά θα το παραδεχόμαστε μόνο άν ή δασκάλα μας τό έλεγε. Είχε κοντά της τ' άλάνθαστα πειστήρια: τό τρυπάνι και τις βέργες. Μά δέν έτυχε να προσέξω ποτέ τό ξεκαρφωτο τραγουδάκι μας.

Τό σχολείο μας είχε και τον «κίπο» του. Ένα μακρόστενο μπαλκόνι γεμάτο λουλούδια και δέντρα. Μέσα σε τενεκέδες ήταν φυτεμένες μια μουςμουλιά, μια άπιδιά και δυο μηλιές. Η μια άπιδιά ήταν θαυματουργή. Άντι μήλα έκαμνε: λουκούμια. Κι' όταν ήμουν πολύ φρόνιμη ή πολύ άτακτη, ή δασκάλα μ' έπερνε από το χέρι και μ' έβγαζε στο μπαλκόνι. Όταν ήμουν φρόνιμη, έπαιρνα άμέσως τό λουκούμι που ήταν στηρημένο μέσα σε δυο κλαδάκια. Κι' άν ήμουν άτακτη, έπαιρνα μονάχα την υπόσχεση του λουκουμιού:

— Άν αυτό το κεφαλάκι βάλει γνώση, θα πάρω τό λουκουμάκι. Είδημη ή μηλιά θα ξεραθή και... άντίο γλυκά...

Ξαναπηγαίνω κάποτε στο παλιό μας σχολείο. Ύπάρχουν ακόμα οι πάγκοι ξεκαρφωτοί, κουτσοί. Τό σχολείο έχει κλείσει από χρόνια. Η δασκάλα, άδώνατη, άσπρόμαλλη, κάθεται στον καναπέ του σαλονιού της, με μια άτέλειωτη ντανιέλα στο χέρι.

Τό μπαλκόνι έχει ρημάξει. Και τα λουλούδια ξεράθηκαν και τα δέντρα. Η λουκουμομηλιά μόνο διατηρεί δυο τρία κλαδιά με κιτρινωμένα φύλλα.

— Κάμνει πιά λουκούμια ή μηλιά σας; ρωτώ χαμογελώντας.

— Όχι. Έκανε μονάχα τον καιρό που είχα στο σχολείο μου παιδιά κουτά σαν έσένα.

ΒΑΡΗ ΡΕΖ-ΖΑΦΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΥΘΥΜΟΥΛΑ

Τίποτα δέν της άρσσε τόσο της Εύθυμούλας, όσο ο χορός.

Με τα μάτια μισόκλειστα, άπλωμένα τα χέρια, έτσι σαν φτερά να πούμε, τί ώρατα που είναι να στριφογυρίζω κανείς, να γυρνά στα δάχτυλα γρήγορα-γρήγορα! Τό φουστανάκι φουσκώνει, άπλώνει γύρω στο σώμα και νομίζεις ότι σε κρατά να μην πέσης. Τα πόδια πάνε μόνα τους. Καμιά σκέψη δέν έχεις κείνη τη στιγμή μέσα στο κεφάλι. Καμιά συλλογή. Νομίζεις ότι έν' αέρακι άπαλό σ' έχει πάρει και σε σέρνει μαζι του, σε φέρνει έξω από τό σπίτι, έξω από την πόλη, πώς σ' άνεβάζει

ψηλά στα σύννεφα, ψηλά στον ουρανό.

Η Εύθυμούλα δέν μπορεί να περάσει την τραπεζαρία περπατώντας. Μια τραπεζαρία πολύ μεγάλη, άπ' τη μίαν άκρη του σπιτιού, στην άλλη. Η Εύθυμούλα μόλις βρεθή στην τραπεζαρία... μ' άπως γίνεται αυτό άλήθεια; Σάν να γίνεται μόνο του. Τα πόδια κάνουν την άρχή, τό φουστανάκι, τα χέρια ή τό κεφαλάκι που γέρνει άπαλά στο δεξί τον ώμο: Ίσως να φταίγ και τό παρκέτο που τόσο πολύ γλιστρά. Λοιπόν τό αέρακι την πάρονη την Εύθυμούλα και τη φέρνει χορεύοντας άπ' τη μίαν άκρη της τραπεζαρίας, στην άλλη. Έκει, στην πόρτα, άνοίγουν τα μάτια. Τώρα έχουμε πλακάκια. Είναι ο διάδρομος με τα πλακάκια, που πάει στην κουζίνα — Χορρρ... μια γλύστρα.

— Μπούμ!

Και ή Εύθυμούλα βρίσκεται καθιστή μπροστά στο τζάκι.

— Όχι! Κακομοίρα μου! Πάλι την έπαθες! φωνάζει ο Γιωργάκης, ο μικρός άδελφός της και τρέχει. Δέν νοιώθεις ούτε μια τσουλίθρα να κάνεις πάνω στο πλακάκι. Κοίτα δώ! Κοίτα να δης τί αξίζουν τ' άγόρια!

Ο Γιωργάκης άρπάει τό πατινι.

— Γκρρρρτς.

— Κοίτα, κοίτα, πώς φεύγω! φωνάζει.

Η Εύθυμούλα κοιτάζει.

— Έ! Πάλι στην κουζίνα; Άκούγεται μια δυνατή φωνή της μαμμιάς. Τώρα, έρχομαι!

Πρρρ! Φευγίό! Ο Γιωργάκης τρέπωσε στο λουτρό, νομίζω. Η Εύθυμούλα έτρεξε στο σαλονάκι.

— Ντο-ρέ, ρε-μι, μι-φά.

Και διαβάσει, πιά! πιά! τί προσεκτικά τό μάθημά της.

— Μι-φά, φα-σολ, σολ-λά.

Σε λίγο έχει μάθημα. Και ή μαμμιά, που της δίνει τό πρώτο μάθημα της μουσικής, είναι πολύ άσστηρή δασκάλα.

— Λα-σολ, σολ-φα, φα-μι.

Πώς πάνε οι νότες! Σάν χορεύοντας!

— Φα-μι, μι-ρέ, ρε-ντό.

Μ' άπαράλλαχτα σαν να χορεύουν! Τό έχει κι' άλλη φορά σκεφθεί ή Εύθυμούλα αυτό. Και είναι πολύ άραίο να χορεύω κανείς με τις νότες.

Η Εύθυμούλα βάζει τα χέρια στο πηγούνι και προσπαθεί να θυμηθή ένα ώρατο κομμάτι, που άκουσε αυτές τις μέρες στον κινηματογράφο.

Δέν της έρχεται στο νού, δέν μπορεί να τό θυμηθή. Ήταν μια έκτακτη μουσική. Ήταν πραγματικά μια μουσική που χόρευε.

Η Εύθυμούλα σταυρώνει τα χέρια.

Μια μεγάλη εικόνα κρέμεται πάνω από τό πιάνο. Παριστάνει λουλούδια, διάφορα και πολύχρωμα. Μά τό λουλούδια μόνο σαν είναι πάνω στη μάνα τους τ' άγαπά ή Εύθυμούλα.

Έτσι ζωγραφισμένα, ή κοιμένα στα βάζα, ού! Δέν έχουν καμιά χάρη. Τί καλά τό λουλούδια της γλάστρας με τα μακρινά κοτσάνια, όταν τα φυσά τό αέρακι και τό κάνει να λυγίζουν από δώ κι' από κει. Νά, έτσι.

Η Εύθυμούλα σηκώνεται και λυγίζει τό κορμί της από δώ κι' από κει. Νά, έτσι. Τότε είναι ώρατα τό λουλούδια.

Στόν ίδιο τοίχο, λίγο πιδ κει και πιδ κάτω, είναι άλλη μεγάλη εικόνα. Μια θάλασσα και κάτι πουλιά που πετούνε.

— Ά! Μάλιστα. Τα πουλιά τ' άγαπά πολύ ή Εύθυμούλα. Φορρ... πώς πετούνε! Άμέ όταν ζυγιάζονται στον άέρα κι' έπειτ' άρχίζουν να χαμηλώνουν, να χαμηλώνουν σιγά-σιγά πρós τη γη; Νά, έτσι. Και ή Εύθυμούλα άνοίγει τα χέρια και χαμηλώνει σιγά, σιγά. Ούφ! Όχι. Δέ γίνεται.

Είναι πολύ δύσκολο.

Και σε τοστόν τον τοίχο, είναι τρία μικρούτσικα καθράκια. Τάκ, τάκ, τάκ.

Άς πούμε τρεις νότες, οι ίδιες νότες από τις λεπτές, τις τελευταίες. Και κείνα τό μεγάλα καθρά, δυο νότες βαρειές. Αηλαδή έτσι: Πρώτα βαρειά. Μπάμ, μπάμ. Έπειτα, στριβί. Λεπτά. Τά, τά, τά.

Η Εύθυμούλα ένθουσιάζεται. Άπλώνει τα χέρια. Μπάμ, μπάμ. Κάνει δυο βήματα. Έπειτα στριφογυρίζει μια στα νόχια, είναι οι τρεις λεπτές νότες. Τά, τά, τά. Μά δέ γίνεται καλό, είναι χαλλί στρωμένο στο σαλονάκι. Άν ήταν παρκέτο!

Η Εύθυμούλα κάθεται πάλι στο σκαμνάκι του πιάνου. Χμμ! Πότε θα μελετήσω άλήθεια; Άυτό σκέπτεται.

Η πόρτα, φάπ! άνοίγει ξαφνικά. Ξεπετάγεται ή Εύθυμούλα.

— Τι κάνεις, έδώ έσύ; Δέ μου λές! Ηρθε ή ώρα για τό μάθημα. Θα δης τό χάλια σου, φωνάζει ή μαμμιά.

— Ντο-ρε-μι, ρε-μι-φά, μι-φα σολ. Μεγάλη έπιμέλεια την έπικσε την Εύθυμούλα. Όμως που καρός τώρα για διάβασμα; Νά, ή πόρτα άνοίξε ξανά, ή μαμμιά μπήκε. Μάθημα.

Τά χάλια της Εύθυμούλας ήταν μεγάλα. Δίχιο είχε ή μαμμιά. Δέν ήξερε γού, πού λένε.

— Άκου να σου πώ, λέγει ή μαμμιά. Τό ξέρεις ότι δέν είμαι καθόλου εύχαριστημένη από σένα; Όλο τρέχεις, χορηγίδας, σαν μωρό παιδί και τό μυαλό σου ποτέ δέν τόχεις στο κεφάλι. Τό πιάνο, θέλει διάβασμα.

Μελέτη. Άν δέν θέλεις να μάθεις, να μου τό πής, να μην κουράζομαι και γώ άδικα.

Η Εύθυμούλα καταλαβαίνει πώς έχει δικαιο ή μαμμιά και δίνει την υπόσχεση της πώς θα μελετά και πώς θα γίνη πιά ένα φρόνιμο κορίτσι. Η μαμμιά είχε κι' άλλες παρατηρήσεις να κάνει. Όμως ή ώρα ήταν τρεις παρά τέταρτο και τα παιδιά έπρεπε να βιασθούν για τό σχολείο.

Τρεχάλα στη σκάλα, τρεχάλα στο δρόμο. Φθάσανε πολύ πριν χτυπήσει τό κουδούνι. Στην αλλη του σχολείου άγόρια και κορίτσια χαλούν τον κόσμο σε παιχνίδια και φωνές.

Ο Μίμης έχει μια ροκάνα, τη γυρίζει, τη γυρίζει; ή ροκάνα φωνάζει, τσιρίζει, παίρνει τ' άφτιά και γύρω του πολλά παιδιά έχουν μαζευθεί με τό θαυμασμό και τη λαχτάρα στο πρόσωπο.

Ο Άλέκος, καθίλλα στα κάγκελα, φωνάζει, χωρίς να υπάρχει λόγος:

— Όπ! Όπ!

Άλλοι παίζουν κυνηγητό, άλλοι κρουφτό. Η Άλίκη κάνει γούρους στριφογυρίζοντας στις φτένες.

Μ' έμποδίζει τό παπούτσι, λέγει. Άς ήμουν ευπόλυτη και βλέπατε.

Η Εύθυμούλα ρίχνει τη σάκκα της σε μια γωνιά και να βλέπατε τότε πόσο πιδ γρήγορα, πόσο πιδ ώρατα μπορούσε να γυρίσει στις φτέρες.

Μ' έμποδίζει τό παπούτσι, λέγει. Άς ήμουν ευπόλυτη και βλέπατε.

Η Εύθυμούλα ρίχνει τη σάκκα της σε μια γωνιά και να βλέπατε τότε πόσο πιδ γρήγορα, πόσο πιδ ώρατα μπορούσε να γυρίσει στις φτέρες.

Ο ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΟΣ ΣΥΡΕΚΕΛΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Δ'

Αυτά με τό δίπο, που είχε τρομοκρατήσει τον ποντικοκόσμο του «Ατόμμητο». Ο γέρο-Λύκος όμως είχε τώρα κι' άλλους φόβους.

— Παιδιά μου, είτε μια μέρα στα ποντίκια, τα πράγματα δέν πάνε καλά για μας έδώ. Οι ναύτες φεύγουν, δέν έμειναν σχεδόν παρά οι μισοί. Φαίνεται πως έτοιμαζόμαστε για τό Ναύσταθμο. Και βέβαια που δέν θα μάς πάνε κει για διασκέδαση κι' άναψυχή.

— Άλλά; για τί θα μάς πάνε;

— Φοβάμαι μη θέλουν να ξαρματώσουν τον «Ατόμμητο».

— Νά, να του βγάλουν τα κανόνια κι' ό,τι άλλο έχει μέσα, και να τον δέσουν στη δεξιαμενή, για να τον επισκευάσουν και να τον καθαρίσουν.

— Έ, και τί θα κάθουμε μεεις;

— Άχ, κουτόπαιδα δέν τό καταλαβαίνετε; Θα έπωφεληθούν από την ευκαιρία να ξεπαστρέψουν όλη τη φυλή μας!

— Μά τί περισσότερο μπορούν να μάς κάμουν άπ' ό,τι μάς κάνουν ως τώρα! Φάκες, γάτες και ποντικοφάρμακο. Έ, αυτά τα ξέρουμε και φυλαγόμαστε. Όσο για τό δίπο, θα φύγη κι' αυτός με τους άλλους ναύτες.

— Ό, πολύ χειρότερο κι' από τό δίπο, κι' από τις φάκες, κι' από τις γάτες, κι' από τό φαρμάκι, είναι τό θειάφι, δηλαδή οι καπνοί του θειάφιου.

Αυτό για τα ποντικάκια ήταν τό «άγνωστο». Και πάντα φοβάται κανείς ό,τι δέν ξέρει.

— Κι' είναι πολύ φοβερό πράγμα αυτοί οι καπνοί του θειαιφιού ;
 οώτησε καταφοβισμένος ο Συρκελάς.
 — Στάσου, μικρό μου, να τους αναπνεύσης πρώτα δυο λεπτά της ώρας, κι' έπειτα μου λές !
 — Τους αναπνεύσατε ποτέ σεις, δάσκαλε ;
 (Τò τέλος στο ερχόμενο)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

ΑΜΛΕΤ

Την ώρα που το μεγάλο ρολόι χτυπούσε μεσάνυχτα, το φάντασμα του πεθαμένου βασιλιά της Δανίας συνήθιζε να παρουσιάζεται στα τείχη του Έλσινόρ.

Κατατρομαγμένοι οι στρατιώτες της φρουράς διηγήθηκαν το περιστατικό στο βασιλόπουλο, που τους υποσχέθηκε να μιλήσει στο φάντασμα του πατέρα του την πρώτη φορά που θα ξαναπαρουσιαζόταν.

Κατατρομαγμένοι οι στρατιώτες της φρουράς διηγήθηκαν το περιστατικό στο βασιλόπουλο, που τους υποσχέθηκε να μιλήσει στο φάντασμα του πατέρα του την πρώτη φορά που θα ξαναπαρουσιαζόταν.

Μόλις το ρολόι χτύπησε, είδε ξαφνικά να παρουσιάζεται μπροστά του η σκιά και να τον γνέφει να τον ακολουθήσει. Οι πιστοί του αξιωματικοί δεν μπόρεσαν να τον κρατήσουν· ο Άμλετ ξέφυγε απ' τα χέρια που ήθελαν να τον εμποδίσουν κι' έτρεξε πίσω απ' το φάντασμα.

Εδώ πρέπει να πούμε πως ο Άμλετ αγαπούσε με μεγάλη στοργή τον πατέρα του κι' ο πόνος του για το θάνατο του βασιλιά, πούχε συμβεί εδώ και δυο μήνες, όσο περνούσαν

οι μέρες αντί να λιγοστεύη έλο και μεγάλωνε. Κι' ήταν φοβερά θυμωμένος με τη μητέρα του, τη βασίλισσα Γερτρούδη, και τον αδερφό του πατέρα του, τον Κλαύδιο, που είχαν παντρευτεί πριν κλείσουν ακόμα δυο μήνες απ' το θάνατο του πρώτου άντρα της Γερτρούδης, του πατέρα του.

Τò βασιλόπουλο άπορούσε για την παράξενη αυτή διαγωγή τους κι' ένα πράμα του έτρωγε το μυαλό: πώς πέθανε έτσι άπρόοπτα και ξαφνικά ο αγαπημένος του πατέρας. Κι' όταν το φάντασμα του φάνέρωσε πως ο αδερφός του τον φαρμάκωσε, την ώρα που κοιμόταν, ρίχνοντάς του δηλητήριο σε' αυτό, με τò σκοπό να πάρη για γυναίκα του τη Γερτρούδη και να γίνη βασιλιάς, τò στήθος του νεαρού Άμλετ γέμισε ίερη άγανάχτηση.

Τούδωσε θάρρος τò φάντασμα του πατέρα του και τόν έκαμε να υποσχεθί πως δεν θα ήσυχάζη, προτού τιμωρήση τò δολοφόνο. Και για να πτύχη πιο γρήγορα τò σκοπό του, άρχισε να κάνει τον τρελλό, μιλώντας παράξενα ακόμα και στην Ορήλια, μια πανώρια κορασιά που έπρόκειτο να τήν κάμη γυναίκα του.

Έτυχε τότε νάρθη στο παλάτι ένας θιασός κι' ο Άμλετ, που ακόμα δεν είχε βρή με τί τρόπο θά τιμω-

ρούσε τò βασιλιά για τò κρίμα του, σκέφτηκε πως με τή βοήθεια των ήθοποιών θά μπορούσε να φανερώση στη μητέρα του και στον πατριό του, ότι ήξερε τò εγκλήμα τους.

Έχοντας αυτόν τò σκοπό ο Άμλετ, έκαμε, ώστε την επομένη ο θιασός να παίξη ένα κομμάτι που η υπόθεσή του ήταν η δολοφονία κάποιου Δούκα της Βενετίας και στο οποίο θά πρόσθεταν λίγες γραμμές που θάγραφη ο ίδιος. Αυτές οι λίγες γραμμές θάλεγαν για ένα βασιλιά που φαρμακώνεται απ' τον αδερφό του, για να μπορέση αυτός να τού πάρη τò θρόνον.

Όλα γίνηκαν, όπως τάχε σχεδιάσει. Όταν η τραγωδία παίχτηκε, την άλλη μέρα, μπροστά τò βασιλιά και στη βασίλισσα, τὰ δσα ξετυλιχτηκαν πάνου στη σκηνή ήταν τόσο θυμιά, ως τή παραμικρότερη λεπτομέρεια, με τόν τρόπο που ο πατέρας τού Άμλετ είχε φαρμακωθεί, εκεί που κοιμόταν, που ο Κλαύδιος κι' η Γερτρούδη δεν μπόρεσαν να βασταχτούν και πριν τελειώσι τò έργο, έφυγαν απ' την αίθουσα της παραστάσεως κατασυγχισμένοι και πολύ ταραγμένοι.

Τò δράμα είχε πειράξει βαθιά τò βασιλιά, θυμίζοντάς του τò κρίμα του.

Ο Κλαύδιος τότε γεμάτος ταραχή δήλωσε στη βασίλισσα πως είναι τρομερά άγανακτισμένος με τόν Άμλετ και τήν διάταξη να μαλλιώση τò γιό της για τήν άπρεπη διαγωγή του. Κι' αυτή κράζει τόν Άμλετ στα ιδιαίτερα της διαμερίσματα.

Ένας αυλικός, ο γηραιός Πολώ-

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από NORBERT SEVBSTRE

— Συνέχεια από τò προηγούμενο —
 — Είναι σαν τò βάρραχο που ήθελε να κάνει τò βώδι και φούσκωνε, φούσκωνε...

— Άς έδινε ο Βούδας νάπνευτε στα χέρια μου, έκανε ο Τριέν-Κόατ. Θά σοφ τόν ξεφούσκωνα εγώ μια χαρά. Με έλες αδιές τις έτοιμασίες και τις προπαρασκευές ή ήμέρα φάνηκε πολύ σύντομη στους ληστές. Άπεναντίς ή Σιμόνη και ή Τι Σάϊ μες στο κελλί τους περνούσαν άτέλειωτες ώρες άγωνίας. Από μέσα απò τή φυλακή τους άκουγαν τις φωνές, τὰ γέ-

τη δύναμη της ψυχής της, μη μιάς εγκαταλείπης, την Τι Σάϊ και έμένα. Υποστήριξέ μας σ' έλες τις δοκιμασίες που θάχουμε να περάσουμε και λυπήσου μας.

Κατά τὰ ξημερώματα ο ύπνος τήν ένίκησε κι' αποκοιμήθηκε βαθειά. Κοιμόταν ακόμα με τò νοϋ της μακριά από τή φοβερή θέση που βρίσκόνταν, όταν τήν ξύπνησε ένας ξαφνικός θόρυβος.

Η πόρτα τού κελλιού ήταν ανοιχτή. Έξω ο ήλιος έλαμπε ψηλά και ο ουρανός ήταν ολοκάθαρος.

« Η Σιμόνη έβρισκε μεγάλη παρηγοριά στην προσευχή. »
 (Σελ. 605, στ. β'.)

— Τι-Σάϊ! ψιθύρισε τρέμοντας. Σώπασε τρομοκρατημένη. Η φυλακή της είχε κιόλας γεμίσει ληστές και μερικοί απ' αυτούς τραβούσαν έξω τήν κογκάι που τής έρριξε μια τόσο άπελεισιμένη ματιά, ώστε τὰ κοριτσάκι συγκινήθηκε στα κατάβαθα της ψυχής του.

— Πού τήν πέρα ; ρώτησε.
 — Στο πανηγύρι, άπάντησε ένας από τούς πειρατές, ο γέρο Τόγκ. Έλα κι' εσύ μαζί. Ο άρχηγός μας-σ' έχει καλεσμένη.

— Πού τήν πέρα ; ρώτησε.
 — Στο πανηγύρι, άπάντησε ένας από τούς πειρατές, ο γέρο Τόγκ. Έλα κι' εσύ μαζί. Ο άρχηγός μας-σ' έχει καλεσμένη.

Δυο-τρεις πειρατές άπλωσαν βαρεία τὰ χέρια τους επάνω στο κοριτσάκι που δεν δοκίμασε καν ν' άμυνθί.

Στò κέντρον της αύλης, κάτω απ' τόν κάπτερο ήλιο, δυο χοντροί πάσσαλοι άπò μπαμπού, ψηλοί πάνω από δυο μέτρα ήταν στημένοι στερεά στο χώμα. Αντίκρου στους πάσσάλους, — Θεέ μου, παρακαλούσε με έλγ-

νιος, πατέρας της ώραιας Ορήλιας, κρύβεται πίσω από μια κουρτίνα από φόβο μη τò βασιλόπουλο, τρελλό καθώς τò νόμιζαν, παραφερθή εναντίον της μητέρας του.

Όταν ή βασίλισσα άρχισε να μαλλιώνη τò γιό της για τήν άνεπιθύμητη παράσταση, ο Άμλετ της άπάντησε στεγνά πως δεν θά τήν άφινε να τού ξεφύγη προτού « τής βάλει μπροστά στα μάτια της ένα γυαλί απ' όπου θά μπόρέση να ίδη τὰ βάθη της ψυχής της ».

Τόσο άγριος ήταν ο τρόπος του, που ή βασίλισσα φοβήθηκε και φώναξε βοήθεια. Σαν αντίλαλος άκούστηκε τότε πίσω απ' τήν κουρτίνα ή φωνή τού Πολώνιου που ζητούσε βοήθεια για τή βασίλισσα. Ο Άμλετ κάνοντας τότε πως τάχα νόμισε, ότι τò θόρυβο πίσω απ' τήν κουρτίνα τόν είχε κάμει κάποιος πονηικός τράθηξε τò σπαθί του και τò έμπηξε κατά τò μέρος που άκούστηκε ή φωνή, σκοτώνοντας τò γηραιό αυλικό. Τότε λύθηκε ή γλώσσα του και με πικρά λόγια κατάκρινε τή μητέρα του, όπως αούτ ή, χάνοντας τήν ύπομονή της, τόν διάταξε να μών της ξαναμιλήσ η.

Η δυστυχ η Ορήλια, σαν έμαθε πως ο άρραβωνιαστικός της τής είχε σκοτώσει τόν πατέρα τόσο άπάνθρωπα, ξεσπάσε σ' έναν άτέλειωτο θρήνο κι' ο πόνος τή σπάρραξε τόσο που τής σάλεψε τής άμοιρης τò λογικό.

(Τò τέλος στο ερχόμενο)

ΚΩΣΤ. Χ. ΓΡΟΛΛΙΟΣ

ΑΣ ΗΤΑΝΕ...

Άς ήτανε να γούτζα στα ώρατα μου τὰ μικράτα, Να ξαναγένουμον άπλή κι' άνίξεση παιδούλα, Νάχη μια σκάνη ξάστρη, με άνάλωψη καρδούλα, Να ζούσα μεσ' στής φαντασίας τή λουλουδένια στούατα...

Όλα καλά να τάβλεπα, όλα χαρά γιομάτα, Άπλαιο να ξεχύνη φως λευκότατη ψυχούλα, Να λάμψη τò χαμόγελο στα χέλιη σαν δροσούλα, Και νάναι τής μορφής οι άνθοι σαν ρόδα μυρωδάτα!

Τώρα που γούρνει θλιβερή ή ύψη μου ή κερένια, Και βραϊσκωμαι μεσ' στής ζωής τήν άγνια παρατάλη, Τώρα που πάντα μεσ' στο νοϋ με βασανίζει ή έννοια,

Τώρα, νοιώθω πως έχασα μιάν εδνυχία μεγάλη, Άναθυμιάμαι τὰ καλιά που δεν θά ξαναβρω, Ό, πόσο μάταια σκόρπισα καρόμοιο θησαυρό!

ΜΑΡΙΑ Μ. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ ΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

1. ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΙΩ. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ, Γλυκύλαλο Άηδονάκι, Άθήνα, Α' Βραβείον 265ου Διαγωνισμού Δόσεων. — 2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΦΑΣΟΥΛΑΡΙΔΗΣ, Πολυβάτης Νίσυρος, Ισοτίμος Α' Βραβείου 257ου Διαγωνισμού Δόσεων. — 3. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Γ. ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ, Μαργαριταρένια Βασίλισσα, Άθήνα, πρόεδρος τού Συλλόγου Εκπαιδευτών, τυχόντος Α' Τάξος Βραβ. εις τόν 33ον (και όχι 32ον όπως έτυπώθη κατά λάθος εις τ' Αποτελέσματα) Διαγωνισμού Εσπεραθώνικας τού 1933. — 4. ΜΙΧΑΗΛ Η. ΝΟΥΣΙΑΣ, Θεσσαλονίκη, Ισοτίμος Α' Βραβείου 266ου Διαγωνισμού Δόσεων. — 5. ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ, Άθήνα, Α' Βραβείον Διαγων. Καλλιγραφίας, Ισοτίμος Α' Βραβ 253ου, 259ου και 264ου Διαγ. Δόσεων

καμιά δωδεκαριά βήματα παραπέρα τρεις μεγάλες ομπρέλλες από χρυσοκέντητο μεταξωτό ήταν βαλμένες στη σειρά. Κάτω από τη μεγαλύτερη βρισκόταν ο Νγκουγιέν καθισμένος σταυροπόδι: άπάνω σε μια πολύχρωμη φάβα.

Ο Νγκουγιέν είχε βάλει τη στολή του, του Μανταρίνου, όπως έκανε πάντοτε όποτε ήθελε να δώσει μεγάλη επισιμότητα στην περιστασή. Πίσω του στέκονταν πλουσιοντυμένοι οι σωματοφύλακές του και δεξιά και αριστερά του ήταν καθισμένοι ο Τσοού και ο Λύ-Τζιά κι' αυτοί γυμνμένοι με τις επίσημες στολές τους.

Οι δύο αιχμαλώτες οδηγήθηκαν μπροστά στον Νγκουγιέν και οι υπόλοιποι πειρατές έκλεισαν τον κύκλο γύρω τους.

Ο Νγκουγιέν πήρε την πίπα του, την γέμισε και την άναψε μ' όλη του την ήσυχία, κοιτάζοντας τη Σιμόνη, που στεκόταν απέναντί του τρέμοντας, και κρατώντας αγκαλιασμένη την Τι-Σάβυ.

— Ίσως να έμαθες, άρχισε να λέει ο Νγκουγιέν με άργη κι' επίσημη φωνή, πώς τη δεύτερη ημέρα της αιχμαλωσίας σου, έστειλα στον πατέ-

ρά σου ένα τηλεγράφο και πώς χθές έλαβα την απάντηση. Τσοού, πάρε τα δυο γράμματα και διάβασέ τα.

Ο Τσοού σηκώθηκε πρόθυμα και καθώς ήταν αρκετά γραμματισμένος διάβασε καθαρά τα δυο έγγραφα:

— Η τελευταία ημέρα του τηλεγράφου μου είναι σήμερα, συνέχισε παγερά ο Νγκουγιέν. Είναι μεσημέρι παρά δέκα. "Αν οι Γάλλοι δεν μου δώσουν ικανοποίηση, ως το μεσημέρι, τί πρέπει να κάνω; ρώτησε, γυρίζοντας πρώτα στον Τσοού κι' ύστερα στον Λύ-Τζιά.

— Να διακόψης τις διαπραγματεύσεις, απάντησε ο πρώτος.

— Να θανατώσης τους δηήρους, πρόσθεσε ο δεύτερος.

Η Τι-Σάβυ δεν μπόρεσε πιά να συγκρατηθεί. Είχε πολύ υποφέρει, η άντοχή της είχε φθάσει πιά στο τελευταίο όριο και μια πού καθώς έδειχναν τα πράγματα, τίποτε δεν μπορούσε πιά να σώσει από τον θάνατο τη μικρή της κυρία κι' αυτή την ίδια, τουλάχιστον ήθελε προτού πεθάνει να βγάλει το άχτι της στο Νγκουγιέν.

— Αναγνώρε, του φώναξε κατάμουτρα, πνιγμένη από αηδία κι' αγανά-

κτηση. Μπορείς να μου πάρης τη ζωή, μπορείς να με βασανίσης, δεν θά με κάνης όμως να μη σε περιφρονώ και να μη σε λογαριάσω για τον πύθ έλευινό και πύθ άτιμό των ούτιδανών.

— Τι θράσος! φώναξε ο Λύ-Τζιά.

— Πραγματικά θά σου την πάρουμε τη ζωή, απάντησε ο άρχηγός χωρίς να χάση την απάθειά του, και θά σε βασανίσουμε γιατί παραδέχθης τη διαταγή μας πού απαγορεύει σε κάθε Άνναμίτη, είτε άνδρα είτε γυναίκα, να υπηρετή τους Γάλλους. Έκτός πάλι αν ο άφέντης σου παραδεχθή τα δίκαια αιτήματά μου, πρόσθεσε ειρωνικά. "Αν θέλγ όμως να το κάνη, ως βιαστή. Δεν έχει παρά μόνον πέντε λεπτά καιρό άκούμα.

— Οι άπειλές μονάχα τους δειλούς φοβίζουν, κι' εγώ είμαι γενναία, γιατί, όσο φτωγή και ταπεινή κι' αν είμαι, ξέρω πολύ καλά ότι αξίζω χιλίες φορές περισσότερο από ένα τέρας σαν και σένα, είπε η Τι-Σάβυ.

— Έχουμε μέσα άλλανθαστα για να σου αποδείξουμε το έναντίον, απάντησε σαρκαστικά ο Νγκουγιέν. "Ε, τί λές, φίλε μου Τόγκ;

Άίγο παραπίσω από τις δυο αιχμαλώτες, στεκόταν ο Τόγκ με τους βοηθούς του. Οι τρεις ληστές με τον κορμό και τα πόδια γυμνά για να χουν όλη την ελευθερία των κινήσεών τους, δεν φορούσαν παρά μια ποδιά από χοντρό σταχτί λιγδ πού στηριζόταν στη μέση τους με μια ζώνη. "Απ' τη ζώνη του Τόγκ, στο άριστερό πλευρό ήταν περασμένο ένα μακρύ γυριστό μαχαίρι, και κρέμονταν ένα μάτσο λεπτά σχοινιά κι' ένα πλήθος διάφορα περίεργα έργαλεία δμοια μ' εκείνα πού μεταχειρίζονται οι χειρουργοί: νυστέρια, τοιμηίδες, τανάλιες, πριονάκια, σκαπέλλια, βελόνες μακριές και κοντές, τέλος ό,τι χρειαζόταν για να κάνη τα φρικτότερα βασανιστήρια στα θύματά του.

— Ναι, άφέντη, έχουμε μέσα άλλανθαστα, είπε ο Τόγκ κάνοντας τα σατανικά του έργαλεία να κουνούσιουν.

— Σας μισώ, σας περιφρονώ. Κάνετε με ό,τι θέλετε! φώναξε στην άπελπισία της η δύστυχη κογκάι!

Ο Νγκουγιέν μασούσε νευρικά την άκρη της πίπας του.

Τα μάγουλά του άναφαν κι' έριξε στην Τι-Σάβυ μια ματιά πού θά πάγωνε και το πύθ γενναίο παλληκάρι.

— Πολύ καλά, είπε. Μπορεί να έχης διαβάσει στο Γί-Κί-γκ το μέλλον σου. Μπορεί να φαντάζεσαι πώς θά σου χαρίσουμε τη ζωή σου την τελευταία στιγμή και γι' αυτό μιλάς με τέτοια τόλμη. Έξασες όμως

πώς έχουμε έρκεισθεί να υπεραπίσθομε τους νόμους και τα έθιμα της φυλής μας και τη γη των προγόνων μας για να πάρη πάλι το βασίλειο του Άνναμ την καλιά του άίγλη. Ποιός είναι ο δικός σου Θεός, πούς μπορεί να σε προστατεύση έσένα και τη μικρή άσπρη σκόλα; Κοίταξε! Σηκώστε κι' οι δυο σας φηλά τα μάτια σας στον ούρανό, επικαλεσθήτε τους θεούς σας και να ίδουμε αν θά έρθουν να σας βοηθήσουν.

Μηχανικά η Σιμόνη σήκωσε τα μάτια της στον ούρανό σαν να ήθελε να υπακούση στη συμβουλή του άρχισιμοριτή και να ζητήσει για τελευταία φορά την προστασία του Θεού της, πού δεν ήταν ένα ψεύτικο έίδωλο σαν τους θεούς του Νγκουγιέν, μα ένα πνεύμα πού είχε άπειρη καλωσύνη και άπειρη εύσπλαχνία. Και από την μικρή καρδόλα της ανέθηκε μια θερμή προσευγή στον Παντοδύναμο Θεό, πού ήταν πανταχού παρών μ' όλο πού ήταν άδρατος, όταν εξαφνα, εκεί φηλά, στον γαλάζιο αίθερα, παρατήρησε ένα μικροσκοπικό άσπρο σημάδι πού όσο πήγαινε γινόταν όλο και πύθ μεγάλο, έρχόταν και πύθ πλησιότερα, έπήρε το σχήμα ενός πουλιού η ενός άγγέλου—κι' αυτή η ίδια δεν μπορούσε καλά καλά να το προσδιορίση.

Θά γινόταν λοιπόν το θαύμα πού είχε παρακαλέσει με τόση θέρημη;

Την ίδια στιγμή, ενώ ο Νγκουγιέν συμβουλευόταν το χρονόμετρό του—άρπαγμένο κι' αυτό από κάποιον άποικο—και ένας από τους βοηθούς του Τόγκ διαλαλούσε με την τρούμπα του τη θανατική καταδίκη των δυο αιχμαλώτων, άκούστηκε μια όμβρονια από πυρβολισμούς μακροδύς μα άρκετά εσδιάκριτους, πού έβαλε σε μεγάλη ταραχή όλους τους ληστές.

Ο Νγκουγιέν χάνοντας όλο του το φλέγμα τινάχτηκε όρθιος. Ο Λύ-Τζιά κι' ο Τσοού τον μιμήθηκαν.

— Τι σημαίνει αυτό; φώναξε ο άρχιληστής, ξεγνώνοντας όλοτελα για μια στιγμή τα θύματά του πού στέκονταν μαρμαρωμένα από την ταραχή.

Την ίδια στιγμή ένας φρουρός φά-

νηκε νάρχεται από το μονοπάτι. Φώναζε και χειρονομούσε σαν τρελλός.

— Στα όπλα! Στα όπλα! φώναξε. Οι Γάλλοι! Οι Γάλλοι!

— Κι' οι πρόδοκοί μας; ούρλιασε ο Νγκουγιέν.

— Ούτ' ένας δεν φάνηκε. Οι Γάλλοι η θά τους χτύπησαν από πίσω η θά τους άπόφυγαν και τώρα ήρθαν κι' έπασαν εξαφνα επάνω στις προφύλακές μας και τους πετσουκόβουν!

— Άκολουθήστε με! βρυχήθηκε ο Νγκουγιέν.

Κι' άρπάζοντας την καρμπίνα από τα χέρια ενός άπ' τους φρουρούς του, έτρεξε πύθ το μονοπάτι ακολου-

— "Αδελφούλη μου! φώναξε η Σιμόνη κι' έπασε στην αγκαλιά του Ντενή..."

θούμενος άπ' όλη τη συμμορία, χωρίς καν να σκεφθή μέσα στην άναστάτωση εκείνης της στιγμής να κλείση πάλι τις δυο αιχμαλώτες του στο κελλί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Η σωτηρία

— Σωθήκαμε, είπε η Σιμόνη. "Ι-δές!

Και με το χέρι όψωμένο το κοριτσάκι έδειχνε το άσπρο σημάδι πού εξακολουθούσε να μεγαλώνη και πού είχε γίνει τώρα πύθ εσδιάκριτο.

— Ένας χαρταετός, είπε η Τι-Σάβυ.

— Όχι, καλή μου Τι-Σάβυ, ένα άεροπλάνο πού έρχεται να μας σώση.

Κι' οι δυο τους στέκονταν πιασμένες άπ' το χέρι κι' είχαν συγκεντρω-

μένη όλη τους την προσοχή σ' εκείνο το σημείο τ' ούρανού, ώστε δεν κοιτάζαν τί γινόταν γύρω τους. "Αλλωστε η αλλη ήταν κι' όλος άδεια: "Από κάτω από το ύψωμα οι τουφεκιάς χαλούσαν κόσμο κι' οι πειρατές κατέβαιναν κουτροβαλώντας τον κατήφορο για να ένισχύσουν τις προφυλακές τους πού άπέκρουαν τη γαλλική επίθεση.

Την προπερασμένη ημέρα η φρουρά του Τγιέν-Κουάγκ είχε ξεκινήσει από το φυλάκιο, μα αντί να πάρη το δρόμο του Που-Γιέν-Μπιγ είχε κόψει από μέσα από τα βουνά κι' έφθασε έτσι στον Σόγκ-Κόυ.

"Από το άλλο μέρος ο ταγματάρχης Ντρομπιάν έκανε το ίδιο. "Ανέθηκε από την κοιλάδα του Κόκκινου ποταμού, έστριψε πύθ τα βορειανατολικά και ένωρόταν με το πρώτο άπόσπασμα. Αυτό όμως δεν έγινε στο Ντόγκ-Λάμ όπως νόμιζε ο Νγκουγιέν. Τα δυο άποσπάσματα ενώθηκαν πέρα άπ' αυτό το χωριό, κόβοντας έτσι στον Νγκουγιέν κάθε όπορηχώρηση πύθ τα όφεινανά και άποφεύγοντας με θαυμαστή προνοητικότητα κάθε συνάντηση με τους προσκόπους του.

Ο ύσταταγματάρχης Ντυσέν και ο ταγματάρχης Γκελέν άγνωσσαν άκόμη πού ήταν το καταφύγιο του έχθρου, μα την Πέμπτη το πρωί όταν ύφώθηκε το άεροπλάνο, οι φρουροί τους πού ήταν άνεθασμένοι

επάνω στα ψηλότερα δέντρα, τους είδοποίησαν άμέσως κι' έτσι ήταν έτοιμοι να τραθήξουν πύθ τη διέυθυνση πού θά τους έδειχνε εκείνο.

Τό άεροπλάνο άπογειώθηκε από το Τγιέν Κουάγκ την τελευταία στιγμή. Στις δέκα το πρωί, ο Έαβιέ Λενουάρ έθγαλε τη μηχανή του από το ύπόστεγο. "Εξήτασε πρώτα τον κινητήρα κι' ύστερα, ικανοποιημένος από την εξέταση αυτή, άναψε ένα τσιγάρο με τη μεγαλύτερη απάθεια. "Ο κ. Ντελαλάντ είχε παρακαλέσει να παρευρεθ ή στην άναχώρησή και βρισκόταν εκεί μαζί με τον Ντενή.

(Τό τέλος στο ερχόμενο)

— Οι δύο αιχμαλώτες οδηγήθηκαν μπροστά στον Νγκουγιέν. (Σελ. 606, στ. α'.)

ΑΘΗΝΑ-Ι-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Αγαπητοί μου, ΧΙΟΝΙΑ πάλι! Όλοι ξέρετε την άσπρη μου γατούλα—κι' εσείς άκόμα δεν έχετε να την ιδήτε στο γραφείο μου—πού τόση έντύπωση έκανε με την όμορφιά της, την ευγένειά της, τη νοσηρότητά της και προπάντων την αγάπη, την δλωσδεύουσα ανθρώπινη αγάπη που μου είχε. Μπορώ να πω πώς ήταν μια γάτα διάσημη, γιατί κι' εγώ την είχα κάνει γνωστή κι' αγαπητή στο Διαπλασκόσιο, διηγούμενος πολλά αξιοπερίεργα γι' αυτήν, κι' ο Παύλος Νιρβάνος της είχε άφισρώσει ένα ώραιο χρονογράφημα στην "Έστια", και σε πολλές άλλες έφημερίδες, που μου πήραν τα τελευταία χρόνια συνεντεύξεις, είχε γίνει λόγος και για την άσπρη γατούλα πού, ενώ μιλούσα με τον δημοσιογράφο, καθόταν δίπλα μου στο τραπέζι, σά να παρακολούθουσε την όμιλία, ή πήδουσε στον ώμο μου και με γέμιζε χάδια... Χιονία λοιπόν δεν υπάρχει πιά. Πολλά έπαθε στη ζωή της και γλώτωσε με τό τελευταίο της πάθημα τη θανάτωσε. Ήταν μια πηγή, μια εξέλιξη στο άπάνω χέλι, που στην αρχή την πήραμε λιγάκι άφήφιστα και, χωρίς να φωνάζουμε γιατρό, της κάναμε τό συνθησιμένα αντίσηπτικά πλυσίματα. Μας φαινόταν μάάλιστα πώς πήγαινε και καλύτερα. Ή πληγή όμως δούλευε, άπλώνόταν, κι' ήρθε και μέρα που φοβηθήκαμε. Τότε άποφασίσαμε να τη στείλουμε στην Κτηνιατρική Κλινική του κ. Κιάπε που τη γνώριζε, γιατί κι' άλλη φορά μας την είχε γιατρέψει στο σπίτι. Τη βάλουμε σ' ένα σακκούλι—θρήνη που τον έκανε ή άμοιρη, σά να τζέρε δεν θα ξαναγύριζε—κι' ή ύπηρέτρια την κουβάλησε. Εγώ περιμένα στο σπίτι με άγωνία: τί θάλεγε ο γιατρός; ή πληγή γιατρεύόταν; ή ήταν αγιάτρευτη και, καθώς μας είχαν φοδίσει, κολλητική;... Ίστερ' από μια ώρα, ή ύπηρέτρια γύρισε με τό σακκούλι άδειανό και μ' ένα γράμμα. "Η εξέλιξή της γαλής σας—μου έγραφε ο γιατρός—είναι φυσιολόγος φύσεως, έπομένως επικίνδυνος ή παραμονή του ζώου εις τό σπίτι. Θεραπεία θανάτωσις. Τί σκληρό! τί φοβερό! Άν είναι άλήθεια—και είναι— πώς τα ζώα αγαπιούνται σάν ανθρώπινα πλάσματα, μπορώ να πω πώς αυτό ήταν εν' από τα πιο φοβερά γράμματα που έλαβα στη ζωή μου! Μα όλα ήταν πιά περιττά. Ο γιατρός περιμένα την άδειά μου για να θανατώση τό άρρωστο ζώο, που κι' αυτό θα βασανίζταν αν ζούσε, και σ' άλλους μπορούσε να μεταδώση την άρρώστια του. Αναγκάστηκα να σφίξω την καρδιά μου και να υπογράψω την κατάδική. Και την έδωκα νόχτα, στην Κλινική, μια θανατηφόρα με άνώδυνη ένεση έστειλε σε δύο λεπτά τη Χιονία στον... άλλον κόσμο.

Και γιατί όχι; Μόνο οι άνθρωποι, πεθαίνοντας, πηγαίνουν σ' άλλον κόσμο; Και τα ζώα! Μήπως κι' εκείνα δεν έχουν ψυχή; Όσοι μάάλιστα πιστεύουν στην μετεμψύχωση, και μια διάκριση δεν κάνουν άνάμεσα σ' άνθρωπο και ζώο. Η ψυχή, σας λένε, ενός ανθρώπου ξεάριετα μπορεί να περάση στο σώμα μιας γάτας, κι' ή ψυχή ενός σκύλου στο σώμα ενός ανθρώπου. Είναι οι «δοκιμασίες»—σας λένε—που περνά κάθε ψυχή, ως να εξαγνισθή από τις άμαρτίες της και να τελειοποιηθή, αξία πιά για τον Παράδεισο. Αλλά ποιος τα ξέρει; Δεν είναι καθόλου βέβαια πράγματα. Κι' όμως πολλές φορές, βλέποντας στα ώραια γαλανά μάτια της Χιονίας ν' άνεβαίνη με την αγάπη και να καθρεφτίζεται ή ψυχή της, συλλογίσθηκα πώς καθόλου άπίθανο νάχουν δικιο όσοι πιστεύουν στη μετεμψύχωση, κι' ή ψυχή αυτή να ήταν ανθρώπινη, καταδικασμένη να ζήση για έναν καιρό στο σώμα μιας γάτας. Και στο θάνατό της είπα: "Άν εκεί, σάν άλλον κόσμο που πήγε, υπάρχει και Παράδεισος για ζώα, ή Χιονία πρέπει να βρισκεται τώρα σ' αυτόν. Γιατί όρισμένως ήταν μια καλή γάτα σάν ένας καλός άνθρωπος! Δεν είχε μόνο προτερήματα νοσ—νοσηρότητα, έξυπνάδα—μα και καρδιάς: αγαθότητα, ευγένεια, αγάπη, στοργή, άφώτισση, άλλτρούσιμό. Ποτέ δεν θα ξεχάσω με τί άκοίμητη φρονίδα μεγάλωνε τάγαπημένα μωρά της. Ήταν άληθινά μια μητέρα υποδειγματική. Ποτέ, όση πείνα κι' αν είχε, δεν άγγιζε πράγμα αν δεν της τό δίναμε, αν δεν της τό βάζαμε σχεδόν στο στόμα. Άν πλησιάζε στο πιάτο της μια άλλη γάτα του σπιτιού, άμέσως παραμέριζε, να της κάμη τόπο να φάη. Ήξερε, καταλάβαινε τόσο πώς την αγαπούσαμε, ώστε στεκόταν σάν άνθρωπος όταν την πιάναμε να της βάλουμε γιατρικό—κι' ως την έτσουσε, ως την πονούσε—βέβαιη πώς ήταν για καλό της. Πόσες φορές, χορτάτη—χωρίς δηλαδή να θέλη να μου ζητήση τίποτα—έρχόταν και μουκανε χάδια, μό-

νο για να μου δείξη την αγάπη της. Και πεινασμένη, με μεγάλη άπρούμια ακολουθούσε την ύπηρέτρια που κρατούσε τό πιάτο με τό φαί της: γύριζε και κοιτάζε μένα: ήθελε να σηκωθεί και να της τό δώσω εγώ, με τό χέρι μου, γιατί σε μένα είχε τη μεγαλύτερη έμπιστοσύνη. Και γι' αυτό πολλές φορές, όταν είχε κανένα μωρό—γιατί συνήθως ένα-δύο τις άφίναμε—κι' ήθελε τό πρώτ' να βγίη από την κάμαρα, μου τζέρενε στο κρεβάτι μου, τάφινη κοντά μου να... Της τό φυλάω, και, γυρίζοντας, τώπαιρει και τό ξανάβαζε στο πανέρι του! Πώς να μην αγαπά κανένας γάτα με τόσα προτερήματα; Και πώς να μη λυπηθή για τό χαμό της, όπως για τό χαμό ενός ανθρώπου; "Α, ή «θανάτωση» αυτή, της Χιονίας μου προξένησε μεγάλο πόνο. Μου φαίνεται άληθινά πώς κάτι μου έλειψε. Κι' όταν συλλογίσμαι πώς από την αγαπημένη άσπρη γατούλα δεν μένει τώρα πιά—που «άλλος κόσμος», που «Παράδεισος ζώων», που «μετεμψύχωση», που «ανθρώπινη ψυχή»!—αυτά είναι λόγια που τα λέει κανένας στη λύπη του για παρηγοριά—δεν μένει παρά ένας μικρός σκελετός μέσα σ' ένα λάκκο, στο περβολάκι της Κλινικής, ματώνει ή καρδιά μου. Στο γραφείο μου, πίσω απ' τό τραπέζι που γράφω, υπάρχει ένα παραθυράκι, κλειστό πάντα, που βλέπει στη σκεπή του διπλανού. Συχνά, όταν ή Χιονία έβγαινε απ' την τάρτα, να κάμη τον περιπάτο της στα κεραμίδια, κι' ύστερα έβρισκε την πόρτα κλειστή, ξαναγύριζε στη σκεπή του διπλανού, πήδουσε στο παραθυράκι μου και μου χτυπούσε με τό πόδι της τό τζάμι. Πρώτα σιγά, έπειτα δυνατά, έπειτα δυνατώτερα, άνυπόμονα, ως που να σηκωθεί και να της άνοιξω... Πόσο μου άρεσε κείνο τό χτύπημα, και τό χαρούμενό της νικουρισμάκι, όταν μ' έβλεπε να σηκώνομαι και να πλησιάζω, και τό θριαμβευτικό της πήδημα στον ώμο μου μόλις της άνοιγα. Τώρα πάει! Ποτέ πιά δεν θα ξενακούσω να μου χτυπούν τό τζάμι εκείνο, και ποτέ δεν θα ξαναϊδώ πίσω του, σά ζωγραφιά, την άσπρη γατούλα να με κοιτάξη με τα έξυπνα μάτια της, γεμάτα χαρά που την άκουσα κι' άνυπομονησία να της άνοίξω για να ηρθήση στον ώμο μου... Σας άποτάξιμαι. ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΗΣΥΧΗ Η ΨΥΧΗ...

Ντύθηκε ή νόχτα τ' άστροκεντημένα Πέπλα της, κι' ήρθε για να κυβερνήση. "Ήσυχα τά νερά τ' άσημωμένα. — Στην άμμουδιά ένα κρίνο έχει άν- [θήσει.—

Παίζουν γλωσσές από τ' άστέρια άχτίδες Στ' άσημωμένα της Λεύκας φύλλα. Σκοπύ οι βαρείες της λύπης άλευσιδες. Και ζώναι την ψυχή μια άνατριχίλα

Όλόγλυκη, τη μαγεμένη ώρα Π' άσφοβόλουν κρίνα μυσσόφρα. Μά άνήσυχη ή ψυχή μου, τί γυρεύει

Δέν ξέρει. Ούτε άσπρα ούτε γλυκές έλ- [πίδες. Της λύπης τις βαρείες τις άλευσιδες Δέν σπούν, που στην ψυχή μου βασι- [λεύσει. Γιάδουρες

Η ΣΑΛΛΟ-ΛΕΓΓΩ

Άναμαλλιασμένη, περπατώντας μ' ένα βήμα άβέβαιο σέρνοντας τις καλές έσβημένες παντοφλάς της στα χαλίκια της άρογιαλιάς, κοιτάζει άσημωμένα με τό αιώνιο άπλανές βλέμμα στα όρθάνοιχτα τεντωμένα μάτια της, τό πέλαγος που άπλωνόταν άτέλειστο μπρός της, μουμουρίζοντας ατωνίας άνόητους, άκατάληπτους σκοπούς. Κάτι φτοχόκοιδα που έπαιζαν εκεί κοντά βλέπανε τις την να τα κλησιάζει άρχισαν να τρέχουν πηδώντας γυρίζοντας πρds τό μέρος της, φωνάζοντας πειραχτικά: —"Η Σάλλο Λέγγω, ή Σάλλο-Λέγγω! Μ' αυτό δεν κράτησε πολύ γιατί τις φωνές τους τις έκοψαν οι πετριές που τους έρωζε ή ρελλά ή, κνηγιώντας τα βρόζοντας και παίρνοντας μια τρομαχτική, άγρια έκφραση στο πρόσωπό της που τα τρομάζε και τρέχεται έφυγαν.

Σ' όλο τό χωριό ήταν γνωστή ή Σάλλο Λέγγω. Αυτό τό παρατσούκλι της τό κόλλησαν οι χωριανοί της νησιώτες, από τότε που ο θεός της έδωσε ένα πολύ σκληρό χτύπημα που της κόστισε τό λογικό της. Η κυρά-Λέγγω έδώ και χρόνια ζούσε φτωχικά με τρισυτήσιμα με τον άντρα της και τον χαϊδεμένο γιό τους τό Γιώργιο. Ο άντρας της, ο καπετάν Μιχάλης, ήταν ο καλύτερος ναυτικός του νησιού. Κανένα παληκάρι του χωριού δεν τον ξεπέριναγε στην εργατικότητα, στη δύναμη και στην όμορφιά. Τό καλοδεμένο, άρμονικό, ασάβλινο κορμί του, με τό καμαρωτό δρορφο κεφάλι στολισμένο με δυο δλογάλανα καθάρια μάτια και με χρυσόσυγουρα μαλλιά, θύμιζε Πραξιτέλη. Μια χρονία όμως, πολύ καιιά, ο χειμώνας ήρθε πολύ πρώιμος, και κάθε μέρα κακοί άέροιδες δεν άφηναν τά καΐκια να ξερατίσουν απ' τό μικρό λιμάνι. Τρεις μήνες είχε ν' άρμυνηση τό καΐκι του καπετάν Μιχάλη κι' ή φτώχεια τζυρνούσε τό φτωχικό του.

Μια-δυο μέρες ο καιρός φαινότανε πιο ήσυχος, μα κανένας ναυτικός του νησιού δεν είχε τό θάρρος να χαρκαλέψη στην πλανεύτρα λεβεντονήχτρα. Μά να που τη δεύτερη μέρα τ' άπομσήμερο τό καΐκι του καπετάν Μιχάλη άρόλαγε τις φουκαδέλες του κι' άνεβάριζε τό πανιά του για ταξίδι.

Τό πρώτο μαθεύτηκε σ' όλο τό νησί και τ' άρογιαλί γίομισε κόσμο. Η δύστυχη γυναίκα του θερμοπαράκαλεσε να μην ταξιδέψη, μα ο άντρας της δε φοβότανε τη θάλασσα. Δεν μπορούσε άκόμα να βλέπη τη φαμίλια του να δυστυχί. Και μόλις ή μανιασμένη τραμοντάνα κόπασε κομμάτι, ξεκίνησε... "Όταν τό καΐκι γάθησε πιά από τά μάτια της κυρά-Λέγγωγ, γύρισε συλλομένη με βουρκομένα τά μάτια της σπιτί. Κάτι της έλεγε πώς τον άντρα της δεν θα τον ξανάβλεπε. "Όταν έφτασε στό κατώφλι της σκάφας, την ποδιά της, σκούπισε τά μάτια της κι' άνοιξε την πόρτα.

Ο Γιώργος, ο γιός της γονατιστός κάτω από τό εικόνημα του "Αη-Νικόλα, προσεύχεται. Τρέχει ή μάννα με λαχτάρα, τον σηκώνει, τον σφιγγει στην άγκαλιά της και τον φιλεί, τον φιλεί πολλές-πολλές φορές και καυτά δάκρυα κυλούν και πέφτουν στα χνουδάτα, ρόδινα, άπαλά μάγουλα του παιδιού. —Τί έπαθες, μάννα; Κλαίς; ρωτάει με τη γλυκειά φωνούλα του εκείνος. "Ένα σβημένο «Όχι» μ' ένα τίναγμα του κεφαλιού ήταν ή άπάντησή της μάννας, που τον αφήγγει πιο σφιχτά στην άγκαλιά της.

Μ' ΑΡΕΣΕΙ

Μάρδεσι στην άρογιαλιά τά βράδια να ρεμβάζω, Τά καΐκια που περνούν μάρδεσι να κοιτάζω. Κι' από στην άμμο καθιστή, βότσουλα να σκαλίζω. Να τραγουδά σιγά σιγά κ' ή ώρα να περνά. Μάρδεσι στην άρογιαλιά τά βράδια να ρεμβάζω. Και τό φεγγάρι στα ψηλά μάρδεσι να κοιτάζω. Ναυτοπούλα της Άνδρου

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

(Άσ' τό ήμερολόγιο της Λένας) "Άνοιξα τά μάτια μου. Γεμάτη από φως ή καμαρούλα μου, ή μικρή μου καμαρούλα χαμογελά. "Ω τόσο καιρό τη νοσταλγούσα και, μέσα στους γκρίζους και σοβαρούς τοίχους του σχολείου. Και τώρα στό σπιτί μου! Έπιτέλους! Θά ζήσω πάλι μέσα στην αγαπημένη μου φύση. Πεπιούμαι απ' τό κρεβάτι ζοηρή. Ρίχνω πάνω μου μια ρούμα και όρμω έξω... Στην κήπο, κάτω απ' την κρεβατίνα της κωνόφυλλης κληματαριάς, τό τραπέζι στερωμένο με προσμένει. "Ο μπαμπάς κι' ή μαμά με γιορτινό χαμόγελο με καλημερίζουν... Κοιτώ γύρω μου. Όλόιδια όπως τότε,

δλα. Μωρέ! ως κι' ή άσπρη γατούλα... Νά την. Κοντούλα, στρουμπουλή με την άσπρη καθάρια ποδιά της, φέρνει τό γάλα σερβιρισμένο σε χοντρά πορσελάνινα φλυτζάνια...

Τί εύχάριστο πρόγευμα. Άνάμεσα στους αγαπημένους μου γονείς με κάδρο την όμορφη αύλή μας, τά παριστερία μπουλοδκια-μπουλοδκια πετούν γύρω μας... Άλήθεια, πόσο με είχαν συνειδησει τότε—κρίν τρία χρόνια!... Καθόντουσαν στους ώμους μου και μ' εύχαιριστούσαν για τά χάδια μου μ' άπειρα γλυτά... γλυτά. "Ένώ τώρα... "Ε! Ρόνου, γατούλα μου, με θυμήθηκες; Δες την, δες την πώς με πλησιάζει χορνορίζοντας... "Αχ, αχ. Χάδια σου κρησίζω, καλή μου. Θυμάσαι τις άτέλειωτες βραδιές τού χειμώνα; Πού σε κρατούσα στην άγκαλιά μου άκούοντας τό παραμύθιο της γιαγιάς—"Αχ, γιαγιά, σ' μόνο μας έφυγες. Δεν πρόσμενες τό γιορτιμό μου; —Σπιθοβολούσε τό τζάμι τότε, χορνορίζες σου και μ' άγοιχτό στόμα άκουγα τη γιαγιά... —Και τό βασιλόπουλο παντρεύτηκε την όμορφη βασιλοπούλα κι' έζησαν αυτοί καλά κι' έμεις καλύτερα...

Ναι, καλέ, πώς θυμάμαι! Όλα, όλα. Κι' έβλεπα τότε, άνάμεσα στα δέντρα μας ένα λεβέντη καρβαλλάρη. Έρχόταν σε μένα, έρχόταν να με πάρη στο παλάτι του. "Ήσουν ή όμορφη βασιλοπούλα... Ξεπέφευξες... Έτρεχα να πείσω στην άγκαλιά του, μα τό... καλησπέρα του μπαμπά—γιατί αυτός ήταν ο λεβέντης καρβαλλάρης—με ξεπνοδούσε... "Αχ, γατούλα μου, Ρόνου, έσύ μου τά θυμήσεσ όλ' αυτά...

"Ε! σάν πολύ να σκέπτεσαι, Λένα. Γύρισε πιά κοντά μας, μιλήσε μας. "Ω, μπαμπά. Στην αύλή μας, στο σπιτί μας γίνονται πάλι παιδί. Όνειρεύομαι ό,τι και τότε: βασιλόπουλα που—όπως τότε—έρχονται τις άγριες νόχτες τού χειμώνα να με πάνε στα παλάτια τους... Τότε ήθελα, λαχταρούσα. Πάντα μ' άγοιχέσαι τ' άγνωστο... Τώρα όμως, ό τάρα, που ένοιωσα την ξενητειά, δεν θέλω... Νά μην έρωτή τό βασιλόπουλο: Είμαι τόσο εύτυχημένη κοντά σας!... "Αγαπημένο παιδί. Ρέλια (Για τόν έντυγραφή)

ΦΕΓΓΑΡΟΑΟΥΣΤΗ ΝΥΧΤΑ

Είναι νόχτα κι' όμως νομίζεις ότι είναι μέρα τόσο τό χλωμό φως του δλόγιομου φεγγαριού φωτίζει τη γή. Ή θάλασσα μοιάζει με βροδ άσπρη και τά λίγα κυματάκια, που ρουτιδώνουν την έπιφάνειά της, έρχονται μ' ένα σιγανό ψιθύρισμα να σβύσουν στην άμμουδιά. Μέσα στην ήσυχία της φεγγαρόλουσης αυτής νόχτας, δεν άκούεται τίποτε άλλο, παρά μόνο τό μονότονο μουρμούρισμα των μικρών κυματών. Πέρα μακριά, πρds την ήσυχη θάλασσα κάποια φάτα τρεμοσβύζουν και χρυσώνουν για λίγο την έπιφάνειά της. Καθισμένη σ' ένα απ' τά λίγα βραχάκια της άμμουδιάς με τά πόδια μου στο νερό, ξεχνάμαι κι' ένα πλάνο όνειροπόλημα. Πόσο όμορφη είναι άλήθεια ή φύση και πώς με συγκινεί ή φεγγαρόλουση αυτή νόχτα!... Ναπολιόνη

τοῦ ποιήματος τοῦ Ἀμάραντου. Καλαρῶ-
νεται μόνο ἡ διατύπωση χωρὶς νὰ κερδίξῃ
οὐ τίποτε ἢ εἰκόνα. — «Ὁ ἥλιος» τῆς Ψ. Χ.
Τὸ θέμα κοινόν. Τὸ μέτρο καὶ ἡ ῥυθμολο-
για ἀπὸ τοῦ ἑξῆς. «Ὁ ἥλιος» τῆς Ψ. Χ. γιὰ
νὰ δῶν ἡμεῖς πῶς εἶναι τὰ ποιήματα ποῦ δη-
μοσιεύονται καὶ ἐπὶ τῆς Σ.Σ.Ε. καὶ ἐπὶ ἄλ-
λων ἐπιπέδων. — «Ὁ παλιὸ καιρὸ» τῆς
Μυθικῆς Βασιλοπαύλας. Νόστιμο ἀλλὰ
κάπως ἀπίθανο διατυπωμένο. Δὲν μιλάει
ἑτοίμια ἐγγονὴ μὲ τὴ γυναιὰ τῆς. Ὑστερα
ἔχει καὶ κάποια ἐλαφρὰ δόση εἰρωνείας
γιὰ τοὺς γενραντότερο, ποῦ ἂν ἴσως δὲν
μποροῦν νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὶς σημερι-
νὲς συνθήκες καὶ νὰ ἐγκρίνουν ὅλες τὶς
προόδους, πάντως ἔχουν περισσότερη πείρα
καὶ περισσότερες γνώσεις ἀπὸ τοὺς νέους.
— «Στὰ ξένα» τοῦ Α.Φ.Α. Ἔχει αἰσθημα
ἀλλὰ εἶναι λαθακαρμένον ἐπὶ μέτρο καὶ ἐπὶ
τόνο. Ἴσως μὲ λίγα δούλεμα νὰ γινόταν
καλύτερο. — «Λουκιανὸς διάλογος» τοῦ
Βλάση Πήλιου. Εἶναι ὁ πέμπτος ἢ ἕκτος
ποῦ λαμβάνει ἀπ' αὐτοῦ τὸς διαλόγους.
Ἡ μεταφράση δὲν εἶναι πολὺ καλὴ, κα-
μωμένη σὲ καθαρευούσα, καὶ μάλιστα λα-
θακαρμένον ἐπὶ μέτρο καὶ ἐπὶ τόνο. Π. χ.
προστακτικὴ «ἐξέλεξ» δὲν ὑπάρχει ἢ «ἐκλεξ» θὰ πού-
με, ἢ «ἐκλεξον» ἀλλὰ τὸ πῶς σωστὸ εἶναι
«ἐκλεξ» — θὰ ἐξακρουθῆσιν.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φι-
λους τῆς: Λάουραν Λαυριάνη (συμμορ-
φώθηκα καὶ περιμένω τὴ νέα σου διδύχου-
ση) φίλος μου τὸ μικρὸ) Κλέφτην τοῦ
21 (μήπως πρέπει νὰ σοῦ στέλνω τὸ φύλ-
λο ἐπὶ τῆς Σπύρας); Πρίγκιπα Σερβίν (δὲν
πειράζει νὰ μοῦ γράψῃς πολλὰ ἐπὶ τῆς
καίρης ἀπ' τὰ μαθήματα) Τιτὴν Φιλιο-
πίδου (ἔστειλα μὲ γιὰ τὸ καινούργιο
ὀπίτι) Καθρέφτην (εἶσαι πολὺ δικαιολο-
γημένος χαίρω ποῦ εἶσαι τώρα καλὰ κι'
ἐπιζῶ νὰ μοῦ γράψῃς εὐχαριστῶ γιὰ τὰ
καλὰ λόγια καὶ σὲ περιμένω) Σπύρο
Μονάχο (καὶ τρεῖς μόνο ἄκουσε, φέρε-
τε γιὰ νὰ ἰδρῶστε Σόλλογο κατόπι οἱ
τρεῖς γίνονται δεκατρεῖς, εἰκοσιτρεῖς καὶ
καθεστὴς ἐπισκοπῆς, νὰ σοῦ δώσω φου-
δάκιμα, ἕκτος ποῦ δὲν μοῦ ἐπιτρέπεται
— γιὰ τὸ ἄλλο μπορεῖ νὰ μὴ θέλῃ νὰ
φανερῶσιν τὴ διαμονὴν του—θὰ μοῦ ἦταν
καὶ πολὺ δύσκολο νὰ φάω σὲ τόσο πλῆ-
θος γιὰ νὰ βρῶ τοὺς Καλλιθεάτες, ποῦ,
ἐννοεῖς, δὲν τοὺς θυμᾶμαι ἀπ᾽ ἐξῆς) Ἐντὸν
Γκάμπερ (γιατὶ δὲν μοῦ λές τὸν τίτλο
του καὶ ποτε περιποῦ τὸ ἔστειλες; Ἴσως
θὰ μποροῦσα νὰ θυμᾶθῶ, ἐνῶ τώρα δὲν
θυμοῦμαι τίποτα) νὰ μοῦ ἐλθῆς τουλάχισ-
το ἂν ἐπιτρέπεται νὰ κριθῆ μὲ τὸ φροδι-
νυμὸ σου ἢ ἂν εἶχες σημασίωσιν ἀρχικὰ,
γιὰ νὰ εἴδω ἐπὶ ἀπορροφῆς τώρα τί νὰ
σοῦ πῶ; ἂν εἶναι παραπάνω ἀπὸ δύο μῆ-
νες, στείλε ἄλλο γιὰ τὸ χάθηκα μὲ γιὰ
τὸ καινούργιο ὀπίτι χαριστιμῶς ἐπὶ τὴν πα-
λιὰ μου φίλη Πούλια) Τρελλὴν Ἀόλαν
(εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια ἐπὶ τὴν κα-
θηγητριά σου, ποῦ ὀφισμένως δὲν μὲ ἐξέ-
ρει, μαρτυρῶσες νὰ πῆς πῶς τὸ Ἐκπαιδευ-
τικὸ Συμβούλιο, ποῦ ὀφείλει νὰ τὸ ἀκούῃ,
μὲ συσταίνει σ' ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς κα-
τωτέρως καὶ τῆς μέσης Ἐκπαιδευσεως,
ποῦ θὰ πῆ πῶς δὲν μὲ κρίνει μόνο γιὰ μι-
κρὰ παιδιὰ, παρὰ καὶ γιὰ μεγάλα. Ἀφίνω
τώρα πῶς καὶ φοιτητὲς καὶ φοιτήτριες μὲ
διαβάξουν) Ἄννα Μ. Ἀξελου (Ὁδηγὸν
ἔστειλα ψευδώνυμο—τὸ δεύτερο, γιὰ τὸ
πρῶτο δὲν ἦταν ἐλεύθερο—θὰ σοῦ ἐγκρί-
νω ἐπὶ τὸ φύλλο τῆς 1ης Δεκεμβρίου
χαίρω πολὺ) Ἠλίαν Ι. Ἀνδρεόπουλον
(ἔλαβα, εὐχαριστῶ, περιμένω) Μαργαρί-
ταν Παρῶνα (ἔλαβα, εὐχαριστῶ, ἔστειλα
Ὁδηγὸν) Μενεξεδένιο Μπουνεζάνι (λυ-

σώχαρο ἔστειλα) Φίλημα Ζυιῆς, Πει-
ραιωτῶν κτλ. κτλ.
Εἰς ἄσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 10
Νοεμβρίου θάπαντῶσιν ἐπὶ τὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ νέου 271ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις
τοῦ φύλλου τοῦτον δεκταὶ μέχρι 17 Ἰανουαρίου.

614. Δεξιόγραφος
Ἄνὸ φορὸς παίρνω μιὰ νότα
Ἄπὸ τὴ βυζαντινῆ
Βάζω ὑστερα ἐπὶ τὴ νότα
Πολὸ... εὐγενετο κουλί,
Κι' ἄλλο φτάνω πλουμιστὸ—
Νὰ μὴν τρώγεται κι' ἀπὸ τὸ
Ἀσκαρία Περιηλέους

615. Συλλαβογράφος
Ἄνὸ νότες, μ' ἀπ' τὴν κλίμακα
Τὴν εὐρωπαϊκὴν,
Ἐπὶ τέλος ἐπιφάνημα:
Νὰ, πόλη ἑλληνικὴ.
Τέλλος, Ἄλκιος

616. Ἀναγραμματισμός
Βουρὸ ψηλὸ
Καὶ χιονισμένον
Τ' ἀναγραμματίσῃ
Μῆνα καλὸ
Κι' εὐτυχισμένον
Μ' αὐτὸ σχηματίσῃ.
Παναρεῶνα

617. Ἀίνιγμα
Ἐπὶ λόφῳ ἐκεῖ ψηλὰ
Γυρνᾷ τὸ ἀρσενικὸ μου
Νησάκι ἀπ' τὸ πολλὰ
Τοῦ Αἰγαίου τὸ θηλυκὸ μου
Καὶ—ἄλλο πάλι τοῦτο! —
Τὸ οὐδέτερό μου φρούτο.
Θάλης Βλαστός

618. Δικτυωτὸν
* * * * * = Ῥωμαϊκὸς τίτλος ἁρ-
* * * * * [χοντος
* * * * * = Θεὸς ἐκ τῶν δώδεκα
* * * * * = Πατὴρ ἐνὸς τῶν δύο
* * * * * [Αἰώντων
* * * * * = Χώρα τῆς Γερμανίας
Καὶ καθέτως τὰ ἴδια. Παναχοϊκόν

619. Κρυπτογραφικόν
1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Ἄδει πρὸς ὄργανον
2 1 4 5 8 9 = Ἀεροπόρος
3 4 9 8 9 = Νῆσος
4 5 9 2 9 = Κίνησις πρὸς τὰ ἄνω
5 8 7 8 9 = Νῆσος
6 5 4 = Χρονικὴ μονάς
7 5 4 1 8 9 = Μυθικόν
8 5 3 5 8 9 = Πρωτὴν ὄρα
9 4 5 7 6 = Νῆσος
Κηρύκειον

620-624. Μαγικὴ Λέξις
Τῆ ἀνταλλαγῆ τριῶν συνεχῶν γραμ-
μάτων ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων, διὰ
μᾶς λέξεως ἐπὶ τριῶν γραμμάτων ἐπί-
σης, ἢ ὅποια σημαίνει κατὶ γλυκὺ καὶ
ἀνδοφόρον, νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι
πέντε λέξεις:
φρίκη, στόμα, πρῶτῶν, ναῦλος, νηοῦχος
Δανάη

**625. Ποικίλη Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀνα-
γραμματισμῶν**
Ἀναγραμματιζόμενον τῶν κάτωθι
πέντε λέξεων, σχηματίζονται ἄλλαι τό-
σαι, τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον γράμμα τῆς
πρώτης, τὸ δεύτερον τῆς δευτέρας, τὸ
τρίτον τῆς τρίτης καὶ καθεστῆς, ἀποτε-
λοῦν νῆσον:
Ἄλκιος, ἄλλος, Βορᾶς, φάρος, κόρος
(Νέον εἶδος) Παῦλος Αἰμιλίας

626. Ἐπιμορφωτικόν
ἠὸ - η - και!
Ναυτοπούλα τῆς Ἀνδρού.
627. Γρίφος
βουτ
βουτ βουτ
βουτ οὐθ βουτ
βουτ βουτ βουτ
βουτ βουτ
Ἐπερασπιστὴς τῆς Πατρίδος

ΛΥΣΕΙΣ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 36

421. Φάλαρις (φᾶ, λᾶ, ρίς). — 422.
Ὁβίδιος ὁ ἴδιος, 423. Λεϊμῶν χερμῶν.
— 424. Ἡ δίκη.
425. Α ΜΕΡΙΚΗ 426. ΒΕΛΛΕ-
ΤΡΙΑΙΝΑ ΡΟΦΟΝΤΗΣ
(Ἐλένη, Λόφος,
ΣΑΥΡΟΙ Ρῆνος, ὄροφῆ,
ΠΟΛΕΜΗΣ Ρῆλος, νέφος,
ΚΙΜΩΔΙΑ Φέλος, νέφος,
ΝΙΣΥΡΟΣ τῆβεννος, Ἡ-
ΣΤΑΥΡΟΣ βῆ, σοφόν). —
427-431. Διὰ τοῦ Ψ: Παρὰ, ἀπίς, ψεῦ-
μα, ὄνος, ψέλλος. — 432. ΣΕΒΟΥ ΤΟ
ΓΗΡΑΣ (Σῦς, Ἐρεσις, Βάθος, Ὅσις,
Ἐλε, Τῆσις, Ὅσις, Γέρας, Ἡθος,
Ρεῖμα, Ἀορτή, Σορός). — 433. Ἡ γλωσ-
σα πολλῶν αἰτίαι κακῶν. — 434. Ἡ
πλύντρια ἐπιπύει τὸ ὑποκαμάσιόν μου
(εἰ πλὴν τρία, εἰ πλὴν ε, το ὑπὸ καμ,
ἴσον μου).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΔ'—581]
Ρακιστῆ, Πρίγκιφ Σερβίν (στειλε ἐπὶ τὴν
ἄσῃ: [ΑΔ'—349], [Γ. Π.]) γιὰ τὸ δὲν
γράφεις; Γλυκεῖα Παρηγορεῖα

[ΑΔ'—582]
Ἀναόχατο, ζῆτὸ συγγνώμη, μετὰ-
νιωσα καὶ γὰρ μὴ ἦταν πιά ἀργά.
Πρίγκιπισσα τῶν Βαλκάνων

[ΑΔ'—583]
Σπύρο Μονάχο: tel quel, δέχομαι.
Ὅπως ἀποθῆ. Ἄγνη

[ΑΔ'—584]
Σπύρο Μονάχο, ἔλα πρὸς συμφωνίαν
ἀποθῆς... κίσασι τροχοδράμων.
Ἀργάμιστη

[ΑΔ'—585]
Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ (...):
Βραβεύομαι Χλόη. Ἀγροπάρια λέγω
ταξιδίου. Ἄσας:
Κωρίς Φτερά, Βουσοῦλα

[ΑΔ'—586]
Ἀουλουδένια Ὑπαρξῆ, Ῥωμαλεῖ Πι-
ταγίκο, σὰς ὑπερυχαριστῶ γιὰ τὴν
προθυμίαν σου. Περιμένετε εἰδοποίησίν μου,
σχετικῶς. Σπύρο Μονάχο

[ΑΔ'—587]
Ἐργαστηρὶ! ποτε θάρσῃς ἐπὶ Φάληρο;
Ἐτὶ γίνεται ὁ Τίτος; Σπύρο Μονάχο

[ΑΔ'—588]
Ἀλόντις Θρούλε, σὲ ἔβρω! ἔχεις πρό-
θεσιν μίαν ἐβδωμάδα γιὰ νὰ μὲ βρῆς.
Ἄλλοιῶτα... ἀρχίζω! Αἰώνιος Θρούλος
= Ἐνδοξὸ Τριπολιτσιώτικον = ; ..
Σπύρο Μονάχο

[ΑΔ'—589]
Ἐνδοξὸς Ἑλλάδα, Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν
Ἑσσοαλονικήν, Ἀλληλογραφόμενος; Ἄν
θέλῃς στείλε πρῶτος. Ἄσας μου: [ΑΔ'
212]. Ἀνδριωτῶν